Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta käy seuraavassa läpi keskeisiä virheellisyyksiä Kopioston lausunnosta, oikaisee lausunnossa olevia vääriä faktoja ja tuo esille olennaisia asioita, joita Kopioston lausunnossa jätetään kertomatta.

I. Miksi kotimaisten tv-kanavien edelleen lähettämistä ei ole lisensioitu Suomessa

- Kopiosto ilmoittaa, ettei se tiedä, miksi Kopiosto ja Teosto eivät ole perineet 1990-luvulla kotimaisten tv-kanavien kaapelijakelusta korvauksia. **Suomessa ei ole peritty edelleenlähetyskorvauksia 1990-luvulla, koska silloiset kotimaiset tv-toimijat Yle ja Mtv3 ovat maksaneet tekijöille korvaukset** koko valtakuntaan sekä antenni- että kaapelitelevisioverkoissa lähetettävistä televisiolähetyksistä (3 tv-kanavaa).

- 1990-luvulla Suomessa päätettiin siirtyä televisiotoiminnassa analogisesta jakelusta digitaaliseen jakeluun, joka aloitettiin vuonna 2001. Suomessa tehdyt päätökset olivat ainutlaatuisia maailmassa yhtäältä sen vuoksi, että siirtymä päätettiin toteuttaa sekä antenni- että kaapelitelevisioverkoissa ja toisaalta sen vuoksi, että analogiset tv-lähetykset lopetettiin ko. verkoissa kertaheitolla (antennitelevisioverkoissa syksyllä 2007 ja kaapeliverkossa talvella 2008) ilman siirtymäaikoja. Muualla maailmassa analogiset tv-lähetykset jatkuivat eri verkoissa vielä pitkään, ja joissakin maissa analogisia tv-lähetyksiä ei ole lopetettu vieläkään. Suomessa tämä kansallinen ratkaisu johti myös siihen, että tv-markkina eriytyi entisestään esimerkiksi muissa Pohjoismaissa vallinneesta tv-markkinasta. Suomeen syntyi 2000-luvulla digitaalisen television myötä lähes 20 ilmaiskanavaa käsittävä tv-markkina, jossa tv-yhtiöt lähettävät televisiokanaviaan antenni- ja kaapelitelevisioverkoissa sekä 2010-luvulta alkaen myös laajakaistaverkoissa kaikille vastaanottajille Suomessa. Kopioston väite siitä, että tv-markkina on Suomessa kasvanut merkittävästi ilman oikeudenhaltijoille maksettavia korvauksia, ei pidä paikkaansa**. Kotimaiset tv-yhtiöt ovat maksaneet ja maksavat edelleenkin em. jakelusta kaikille oikeudenhaltijoille korvaukset koko väestön osalta riippumatta siitä, millä teknologialla katsoja vastaanottaa vapaasti vastaanotettavia kanavia Suomessa.**

- **Muissa maissa televisiomarkkina on muodostunut toisenlaiseksi**. Monessa maassa on vakiintunut malli, jossa tv-yhtiö tarjoaa kanavansa vastaanottajille vain esimerkiksi antenni- tai satelliittiverkon kautta, mutta samalla **tv-yhtiö lisensoi oman signaalioikeutensa** kaapelitelevisiojakeluun **kaapelitelevisioyhtiöille, jotka hankkivat muiden oikeudenhaltijoiden oikeudet paikallisilta tekijänoikeusjärjestöiltä**. Suomessa tämä ei ole ollut lainsäädännöllisesti mahdollista mm. siirtovelvoitteen sekä asunto-osakeyhtiölain takia. Muissa maissa kaapelitelevisioyhtiöt päättävät itsenäisesti yhtäältä siitä, tarjoavatko kanavia digitaalisen jakelun lisäksi myös analogisessa jakelussa ja toisaalta siitä, minkälaisessa paketoinnissa ja mihin hintaan ne tv-kanavia asiakkailleen tarjoavat. **Ulkomailla tv-kanavien vastaanottaminen kaapelitelevisioverkosta edellyttää tilaajamaksua. Suomessa kotimaisten tv-kanavien tarjonta niin antenni-, kaapelitelevisio- kuin laajakaistaverkoissa tapahtuu kotimaisten tv-yhtiöiden puolesta ja lukuun ilman, että vastaanottajien tarvitsisi maksaa näistä tv-kanavista tilaajamaksuja**.

- Antenniverkko kattaa Suomessa käytännöllisesti katsoen koko maan, ja kaapeliverkot sijaitsevat antenniverkon peittoalueen sisällä[1]. Vapaasti vastaanotettaville kanaville ei kaapeliverkoissa muodostu mitään uutta yleisöä, sillä alueilla, joilla on kaapeli-tv-verkko, on myös antenniverkon vastaanotto mahdollista. Mikäli kaapeliverkoissa lähetettävistä vapaasti vastaanotettavista kanavista tulisi maksaa keinotekoisia korvauksia tekijänoikeusjärjestöille, mutta antenniverkossa ei, joutuisivat

[1] https://www.digita.fi/verkkojen-saatavuus/antennitvn-kartta-ja-saatavuus/

televisionkatsojat eriarvoiseen asemaan Suomessa. Samoin eri verkkoteknologioita kohdeltaisiin eri lailla.

- Muun muassa eduskunnan **perustuslakivaliokunta** on ottanut asiaan nimenomaisesti kantaa todeten, **ettei kaksinkertaisia korvauksia tule maksaa (PeVL 64/2014 vp)**. Tuomioistuinlaitoksen tehtävänä on selvittää, onko asianmukaiset korvaukset maksettu. Siirtovelvollisuuden alaisten televisiokanavien osalta **Euroopan tuomioistuin** on ennakkoratkaisussaan (C-138/16 – AKM) ottanut kannan, jossa katsottiin, että **siirtovelvollisuuden piirissä olevan Itävallan julkisen palvelun televisioyhtiön televisiokanavien jakelu paikallisessa kaapelitelevisioverkossa sisältyi televisioyhtiön maksamiin korvauksiin oikeudenhaltijoille,** ja itävaltalaisen tekijänoikeusjärjestön korvausvaatimus hylättiin. Suomessa siirtovelvollisuuden alaiset **Yleisradio Oy:n kanavat rahoitetaan kaikilta**, myös kaapeli- ja laajakaistajakelusta kanavat vastaanottavilta, **perittävällä Yle-verolla, ja laki Yleisradio Oy:stä velvoittaa Yleisradion jakelemaan kanavansa kaikille yhtäläisin ehdoin**. **Kopioston väite siitä, etteivät oikeudenhaltijat ole saaneet korvauksia siirtovelvollisuuden alaisten tv-kanavien jakelusta, ei pidä paikkaansa**.

II. Kotimaisen tv-kanavien edelleenlähettämisen tekijänoikeudellisen aseman erilaisia tulkintoja

- Verkkolähetysdirektiivissä edelleenlähettämisellä tarkoitetaan toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevaa samanaikaista ja muuttamatonta lähetystä yleisön vastaanotettavaksi toisessa jäsenvaltiossa, jossa tapahtuvaan vastaanottoon ei ole hankittu oikeuksia alkuperäisen oikeudenhankinnan yhteydessä. Verkkolähetysdirektiivi ei määrittele sitä, mikä on jäsenvaltion sisällä tapahtuvaa edelleenlähettämistä. **Verkkolähetysdirektiivin johdantolauseessa 20 kuitenkin kuvataan niitä erilaisia tapoja, joilla televisiokanavia on mahdollista kaapeliverkoissa jakaa. Yksi mahdollinen tapa on se, että kaapelitelevisioverkot toimivat pelkästään teknisinä jakeluverkkoina, jolloin tv-kanavan jakelu kaapelitelevisioverkossa on tv-yhtiön lukuun lähetettyä alkuperäistä lähettämistä.** Tämä on nimenomaan se tilanne, jollaiseksi kotimaisten tv-kanavien jakelumarkkina on Suomessa eri lakien vaikutuksesta muodostunut alla kuvatun lainsäädännön yhteisvaikutuksesta.

- Suomessa valtaosa kaapelitelevisioverkon piirissä asuvista kodeista on asunto-osakeyhtiömuotoisissa kiinteistöissä. **Asunto-osakeyhtiölain mukaan esimerkiksi televisiokanavista perittävää maksua ei voi sisällyttää yhtiövastikkeeseen**. Sen seurauksena Suomessa ei ole syntynyt samanlaista tv-markkinaa kuin monissa muissa maissa, mukaan lukien muut Pohjoismaat. Kopioston havittelemaa markkinaa ei Suomeen saatu syntymään. 2000-luvun alussa oikeusministeriön valmistelussa päädyttiin siihen, ettei taloyhtiön toimialaan voi kuulua tv-palveluiden ostaminen. Lisäksi viestintälainsäädännössä on ollut tv-kanavien siirtovelvoitesäännös 1980-luvulta saakka, ja 2000-luvulle tultaessa se kattoi kaikki kotimaiset tv-kanavat. **Siirtovelvoitesäännös on kautta historian kieltänyt kaapelitelevisioyhtiötä veloittamasta asiakkaitaan siirtovelvoitteen alaisista kanavista ja niiden sisällöistä.** Kaapelitelevisioyhtiöllä on siirtovelvoitesäännöksen (laki sähköisen viestinnän palveluista 227 §) nojalla oikeus periä asiakkailtaan vain ”*kohtuullisen maksun verkon ylläpidosta*”, mutta ei tv-sisällöistä. Teleyritykset laskuttavat käyttäjiä vain maksullisten tv-kanavien sisällöistä. Osa näistä maksullisista kanavista on ulkomaisten kanavien edelleenlähettämistä, josta teleyritykset tilittävät asianmukaisen korvauksen tekijänoikeusjärjestöille, kuten Kopiostolle. Osa maksukanavista perustuu tv-yhtiöiden kanssa tehtyyn suoraan sopimukseen, jonka perusteella tv-yhtiö tilittää maksut sisällöistä oikeudenhaltijoille samalla tavoin kuin vapaasti vastaanotettavissa kanavissa.

- Edellä kerrotun vuoksi Suomessa kaapelitelevisioverkot ovat toimineet ja toimivat edelleen kotimaisten tv-kanavien osalta teknisenä vaihtoehtona antennivastaanotolle. Kopioston esittämän

väitteen ”punainen lanka” siitä, että kaapelioperaattorien yksi päätavoite olisi välttää maksamasta korvauksia niiden harjoittamasta ja niitä hyödyttävästä kotimaisten tv-kanavien edelleenlähettämisestä, on väärä. Kopiosto sekoittaa tarkoitushakuisesti keskenään ohjelmistotoiminnan, joka on tv-yhtiöiden liiketoimintaa, ja verkkotoiminnan, joka on verkkoyhtiön liiketoimintaa. **Teleyrityksillä ei ole** edellä kerrotun lainsäädännön vuoksi **mahdollisuutta harjoittaa Suomessa vapaasti vastaanotettavien kanavien osalta tilaajamaksuihin perustuvaa liiketoimintaa, toisin kuin monessa muussa maassa. Suomessa kaapelioperaattorina toimiva teleyritys on lainsäädännöllä asetettu sellaiseen asemaan, että operaattori voi tarjota asiakkailleen vain teknistä liittymää kotimaisten tv-kanavien vastaanottamiseksi kaapelitelevisioverkossa**. Maksua voidaan periä vain verkon ylläpidosta, ei ohjelmistoista. Verkkojen rakentaminen ja ylläpito edellyttää mittavia investointeja. Antenniverkko-operaattori, joka myös toimii teknisenä välittäjänä, perii verkon ylläpitomaksut tv-yhtiöiltä. Tv-yhtiöiden sijaan kaapeliverkkoyritykset perivät verkon teknistä ylläpitomaksua taloyhtiöltä/kiinteistöltä, johon kaapeliverkko on liitetty. Kaapeliverkon ylläpito mahdollistaa tv:n lisäksi myös laajakaistapalvelujen tarjoamisen kaapeliverkon kautta. Verkon ylläpitomaksua peritään koko verkon ylläpidosta.

- Tekijänoikeus ei elä umpiossa, vaan vuorovaikutuksessa muun lainsäädännön kanssa. Sivistysvaliokunta on mietinnössään SiVM 27/2014 todennut, että edelleenlähettämistä arvioitaessa ratkaisevaa on **toiminnan oikeudellinen luonne itsessään**. Suomessa kotimaisten tv-kanavien kaapelijakelun oikeudellinen luonne on edellä esitetyn mukaisesti se, että **teleyritys toimii pelkästään teknisenä jakelijana verkkolähetysdirektiivin johdantolauseessa 20 ilmenevällä tavalla, eikä kotimaisten tv-kanavien kaapelijakelulla ole tekijänoikeudellista merkitystä**.

- Kopioston väite siitä, että se edustaisi yksinoikeudella niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin tekijöitä, on harhaanjohtava. Kopiosto on voinut hankkia valvontavaltakirjoilla joidenkin tekijöiden joidenkin oikeuksien hallinnointia itselleen. Kopiosto voi vastavuoroisuuden perusteella edustaa suomalaisia tekijöitä silloin, kun suomalaisia kanavia edelleenlähetetään ulkomailla. Kopiosto voi myös edustaa ulkomaisia tekijöitä Suomessa, kun ulkomaisia kanavia edelleenlähetetään Suomessa, mutta nämä oikeudet teleyritykset hankkivat Suomessa Kopiostolta sopimuksiin perustuen. **Nykyisten kotimaisten vapaasti vastaanotettavien kanavien lähettäminen Suomessa on alkuperäistä lähettämistä, johon tv-yhtiöt hankkivat oikeudet koko jakelualueelleen antenni- ja kaapeliverkkoihin.**

- Kopioston väite siitä, että direktiivi edellyttäisi pakollista kollektiivihallintoa, on virheellinen. Verkkolähetysdirektiivi sekä satelliitti- ja kaapelidirektiivi sallivat myös sen, että tv-yhtiöt voivat hankkia oikeudet myös edelleenlähettämiseen suoraan oikeudenhaltijoilta. Verkkolähetysdirektiivin johdantolauseessa 17 nimenomaisesti todetaan, että ”*Lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden oikeuksiin omiin lähetyksiinsä, oikeudet ohjelmien sisältöön mukaan lukien, ei olisi sovellettava edelleenlähetyksiin sovellettavien oikeuksien pakollista kollektiivista hallinnointia. Edelleenlähetyspalvelujen tarjoajilla ja lähetystoimintaa harjoittavilla organisaatioilla on yleensä pysyvä liikesuhde, joten edelleenlähetyspalvelujen tarjoavat tietävät, mistä lähetystoimintaa harjoittavasta organisaatiosta on kyse. Näiden tarjoajien on siten verrattain helppoa selvittää oikeudet lähetystoimintaa harjoittavan organisaation kanssa. Hankkiessaan tarvittavat lisenssit lähetystoimintaa harjoittavilta organisaatioilta edelleenlähetyspalvelujen tarjoajat pääsevät näin ollen vähemmällä kuin hankkiessaan lisenssejä televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähettämiensä teosten ja muun suojatun aineiston oikeudenhaltijoilta. Lisensointiprosessia ei siksi ole tarpeen yksinkertaistaa lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden hallussa olevien oikeuksien osalta.*” Kollektiivinen lisensiointi on vain täydentävä muoto sellaisia tapauksia varten, jossa oikeuksien

lisensiointi suoraan oikeudenhaltijoiden ja käyttäjien välillä ei ole mahdollista. **Verkkolähetysdirektiivissä (5 artikla) sekä satelliitti- ja kaapelidirektiivissä (10 artikla) nimenomaan velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään suora sopiminen oikeudenhaltijoiden ja käyttäjien välillä aina mahdolliseksi. Kopioston esittämää pakollista kollektiivihallintoa ei edellytetä alkuperäisessä satelliitti- ja kaapelidirektiivissä eikä nyt implementoitavassa verkkolähetysdirektiivissä toisin kuin Kopiosto väittää - päinvastoin[2]. Direktiivi ei velvoita säätämään pakollisesta kollektiivihallinnosta kotimaassa jaettavien kanavien osalta. Suomen markkinan toimivaa tilannetta ei ole mitään syytä muuttaa ottamalla direktiivissä mainittu kansallinen liikkumavara käyttöön siten, että kotimaisten vapaasti vastaanotettavien kanavien jakelusta tehtäisiin keinotekoisesti edelleenlähettämistä, mitä se ei ole. Kotimaisten kanavien lähetysoikeudet on saatavilla vaikeuksitta samanaikaisesti kaikkiin lähetysteknologioihin koko väestölle.**

III. Väitteet sopimustoiminnasta – lain, sopimusten ja tariffien tasot

- Kopiosto väittää, että ”operaattorien näkemykset kotimaisten tv-kanavien edelleen lähettämisessä perustuvat pääasiassa väitteisiin joko omasta tai muiden harjoittamasta sopimustoiminnasta ja tariffeista”. Kopioston mukaan ”lakeja ei voida säätää perustuen väitteisiin sopimustoiminnasta ja sen mahdollisista vaikeuksista eikä myöskään muiden harjoittamasta sopimustoiminnasta.” Koko kappale III) on kummallinen ja paikkansa pitämätön.

- Operaattorien, ja laajemminkin käyttäjien neuvottelukunnan, näkemykset tv-kanavien jakelusta perustuvat tekijänoikeudelliseen käsitteistöön siitä, mitä on yleisön saataville saattaminen Bernin yleissopimuksen, EU-direktiivien, EUT:n ratkaisujen ja tekijänoikeuslain sekä muun asiaan vaikuttavan lainsäädännön ja Suomen markkinan erityispiirteiden valossa. Sopimustoiminta ja tariffit on suhteutettu tähän kokonaisuuteen. **Sopimusvapaus on aina** lähtökohta. **Kotimaisten tv-kanavien jakelu on Suomessa kautta aikojen toteutettu direktiivien sallimalla tavalla: suoralla sopimisella yhtäältä tv-yhtiöiden ja oikeudenhaltijoiden välillä ja toisaalta sopimalla vapaasti katsottavissa olevien kanavien jakelusta tv-yhtiöiden ja operaattoreiden välillä**. Direktiivi ei edellytä pakollista kollektiivihallintoa.

IV. Kotimaisten tv-kanavien taloudellinen merkitys

- Toisin kuin Kopiosto väittää, sekä suomalaiset että ulkomaiset oikeudenhaltijat saavat korvaukset kotimaisten tv-kanavien jakelusta myös kaapeliverkoissa. Kopioston esittämä malli, jossa korvauksia pitäisi maksaa monen muun maan tavoin paikallisen tekijänoikeusjärjestön kautta, ei ota huomioon sitä, että näissä maissa oikeudenhaltijoiden tv-yhtiöiltä saamat korvaukset eivät Suomen markkinan tavoin pidä sisällään korvauksia kaapelijakelusta.

- **Toteutuessaan Kopioston esittämä noin 10 miljoonan euron vuotuinen lisäkorvaus johtaisi esimerkiksi siihen, että tv-yhtiöt vähentäisivät vastaavasti nykyisin tv-kanaviensa jakelusta suoraan oikeudenhaltijoille maksamiaan korvauksia.** Koska kaksinkertaista korvausta ei voida perustuslakivaliokunnan lausuntojen mukaan periä, saisivat oikeudenhaltijat tässä mallissa suoran korvauksen sijaan kaapeliverkkojakelua koskevan osan korvauksista vasta ohjelman lähettämisen jälkeen. Tekijän saama kokonaiskorvaus muodostuisi nykyistä pienemmäksi, koska Kopiosto perii korvauksista oman hallinnointipalkkionsa.

---

[2] Verkkolähetysdirektiivin 7 artiklan mukaisesti: ”*jäsenvaltiot voivat säätää, että tämän luvun* [verkkolähetysdirektiivin III luku: Televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetys] *ja* [satelliitti- ja kaapeli]*direktiivin 93/83/ETY III luvun* [Edelleenlähetys kaapeleitse] *sääntöjä sovelletaan tilanteisiin, joissa alkuperäinen lähetys ja edelleenlähetys tapahtuvat niiden alueella.*”

- Toteutuessaan Kopioston esittämä noin 10 miljoonan euron vuotuinen lisäkorvaus johtaisi myös siihen, **ettei teleyrityksillä olisi enää mahdollisuutta jatkaa nykyisen lainsäädäntökokonaisuuden puitteissa nykyisenkaltaisen tv-markkinan mukaista toimintaa, jos Kopioston esittämä korvausvaatimus tulisi teleyritysten maksettavaksi.** Tällainen tilanne johtaisi muutoksiin suomalaisessa tv-markkinassa. Jotta Kopioston esittämiä vaatimuksia olisi voitu edes harkita, olisi etukäteen pitänyt tehdä vaikutusarviointi siitä, mikä olisi tällaisten muutosten vaikutukset nykyiseen tv-markkinaan ja eri markkinatoimijoihin sekä tv-katsojan yhdenvertaiseen asemaan Suomessa.

- Kopiosto on esittänyt, että tekijänoikeuslain 25 h §:ään pitäisi lisätä kaapelioperaattorille näyttövelvollisuus korvauksen maksamisesta. Vaatimus on täysin absurdi. **Verkkolähetysdirektiivi tai mikään muukaan direktiivi ei edellytä tällaisen näyttövelvollisuuden asettamista, olipa kysymys 5 artiklan mukaisesta edelleenlähettämisen suorasta lisensioinnista tv-yhtiön ja edelleenlähettäjän kesken tai johdantokappaleessa 20 kuvatusta alkuperäisen lähetyksen teknisestä siirtämisestä toisen lukuun.** Kaapelioperaattorina toimiva teleyritys ei ole sisällöntarjoajan asemassa, vaan operaattori on ainoastaan tekninen toimija. Kun otetaan huomioon sopimusketjuun ja korvauksiin liittyvät salassapitovelvollisuudet, ei näyttövelvollisuus ole myöskään käytännössä mahdollista. Teleyrityksellä ei ole pääsyä tv-yhtiöiden, tuottajien ja tekijöiden välisiin sopimuksiin tai kyseisten sopimusten korvauksia koskeviin kohtiin. Direktiiviin perustumattomia muutoksia ei tule edes harkita ilman asianmukaisia vaikutusarviointeja.

V. Tekninen vai poliittinen implementointi

- Kopiosto väittää, että operaattorit voisivat hyödyntää liiketoiminnassaan av-tekijöiden tekemää sisältöä korvauksetta sillä tavoin, että kotimaisten tv-kanavien edelleenlähettäminen vesitettäisiin käsitehämäyksellä muuttamalla se alkuperäiseksi lähettämiseksi. Väite on väärä, sillä korvaukset tv-kanavista on jo maksettu koko väestön osalta.

- Kopioston väite käsitehämäyksestä ja siitä, että kysymyksessä olisi vain verkkolähetysdirektiivin tekninen implementointi, joka pitäisi tehdä joka maassa samalla tavalla, on virheellinen. **Direktiivi on EU-oikeudessa mekanismi, joka sallii kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamisen. Jos EU-oikeudessa olisi haluttu samanlainen sääntely kaikkiin jäsenmaihin, olisi sääntely toteutettu EU:n asetuksella.** Näin komissio oli alkujaan aikonut, mutta jäsenvaltioiden vastustuksesta ja tv-markkinoiden erilaisuudesta eri jäsenvaltioissa johtuen EU-prosessissa asia päätettiin lopulta toteuttaa direktiivinä. Väite käsitehämäyksestä on virheellinen, sillä edellä kerrotun tavoin **verkkolähetysdirektiivi sallii johdantolause 20 tavoin erilaiset kansalliset ratkaisut, joiden mukaan kotimaisten tv-kanavien kaapelijakelu voidaan kansallisesti katsoa joko alkuperäiseksi lähettämiseksi tai edelleenlähettämiseksi. Suoran sopimisen tulee aina olla direktiivin mukaan mahdollista.**

- Kopiosto uhkaa sillä, että oikeudenhaltijat haastaisivat Suomen tuomioistuimeen direktiivien vastaisesta voimaan saattamisesta, mikäli verkkolähetysdirektiiviä ei saateta voimaan Kopioston vaatimalla tavalla. **Edellä useassa kohdassa kerrotuilla perusteilla Kopioston uhkaus ei johtaisi Suomen osalta mihinkään muuhun kuin turhaan prosessiin.**

VI. Kaapelitelevisio-operaattorien ja Digitan toiminnan eroavaisuus

- Kopiosto antaa lausunnossaan väärän kuvan kaapelioperaattorin ja Digitan toiminnan erilaisuudesta.

TEKNINEN JAKELIJA

- Kopiosto väittää, ettei kaapelioperaattoreita voida pitää televisiolähetysten ”teknisinä jakelijoina”. Vapaasti vastaanotettavien tv-kanavien katselu operaattorin kaapeliverkon kautta on kuluttajalle ilmaista, aivan kuin se on myös Digita Oy:n antenniverkon kautta tv-kanavia katselevalle. Puolet suomalaisista kotitalouksista katselee suomalaisia tv-kanavia ilmaiseksi operaattoreiden kaapeliverkon kautta, aivan kuten puolet suomalaisista kotitalouksista katselee suomalaisia tv-kanavia ilmaiseksi Digita Oy:n tarjoaman antenniverkon kautta.

- Sekä antenni- että kaapeliverkon kautta vapaasti vastaanotettavia tv-kanavia katsovat kuluttajat joutuvat kuitenkin maksamaan teknisestä ylläpidosta: antenniverkkoon liittyvä antennin hankkimisesta, asentamisesta ja tarvittavista muutoksista, kaapeliverkkoon liittyjä verkkoon liittymisestä ja verkon ylläpidosta. **Kaapeliverkon kautta vapaasti vastaanotettavia kanavia katsova kuluttaja, taloyhtiö tai yritys ei koskaan maksa ohjelmasisällöstä operaattoreille vaan ainoastaan verkon teknisestä ylläpidosta. Operaattorilla ei ole lain perusteella edes oikeutta periä korvausta vapaasti vastaanotettavan tv-kanavan sisällöstä.**

- Kopiosto väittää, että kaapelioperaattorien toiminta ei rajoitu jo olemassa olevan lähetyksen laadun säilyttämiseen tai parantamiseen, vaan muuhun lähettämiseen. Väitteensä tueksi Kopiosto viittaa harhaanjohtavasti oikeustapaukseen EUT C-607/11 (ITV Broadcasting Ltd ym.). Kyseisessä oikeustapauksessa oli kysymys yhtiöstä, joka välitti Isossa-Britanniassa antenni- ja satelliittivälitteisesti lähetettäviä tv-kanavia internet-verkossa ilman ko. tv-yhtiöiden ja muiden oikeudenhaltijoiden suostumusta. Yhtiö myös lisäsi tv-kanaviin omia mainoksiaan. **Tapaus ei sovellu millään tavalla Suomessa tapahtuvaan kotimaisten tv-kanavien kaapelijakeluun, joka perustuu tv-yhtiöiden ja teleyritysten välisiin sopimuksiin.** Kyseisestä oikeustapauksesta ilmenee vain se, että jakelu sellaisella siirtotavalla, jolle ei ole suostumusta hankittu, on katsottu edelleenlähettämiseksi. **Suomessa tv-ohjelmisto jaellaan tv-yhtiöiden kanssa tehtyihin sopimuksiin tai lainsäädäntöön perustuen sisällöltään muuttamattomana. Teleyritykset toimivat Suomessa vain teknisinä välittäjinä eivätkä lisää ohjelmistoon mainoksia tai mitään muutakaan sisältöä.**

- Kopiosto vetoaa liikenne- ja viestintäministeriön selvitykseen ”Televisioala Suomessa 2014”, josta Kopiosto on asiayhteydestään irrottaen siteerannut kohtaa, jonka mukaan kaapelijakelijat eivät veloita tv-yhtiötä lainkaan jakelupalvelusta, vaan niiden ansainta perustuu tilaajamaksuihin. Kyseinen kohta on irrotettu selvityksen kohdasta, jossa kerrotaan otsikon ”jakeluoperaattorit” alla siitä, että televisiojakelu Suomessa perustuu maanpäällisiin verkkoihin sekä kaapeli- ja internetverkkoihin, joita täydentää satelliittijakelu. Tilaajamaksua ei selvityksessä millään tavalla avata, mutta **asiayhteydessään ymmärrettynä sillä tarkoitettaneen verkon tilaajalta perittävää teknistä maksua verkon ylläpidosta. Teleyritys ei voi Suomen lainsäädännön mukaan periä kaapeliverkon tilaajilta mitään maksua vapaasti vastaanotettavista kanavista.**

LIIKETOIMINTA

- Kopiosto väittää, että Digita toimii yritykseltä yritykselle (b-to-b) tapahtuvassa liiketoiminnassa tarjoten lähettäjäyrityksille pelkästään teknistä lähetyskapasiteettia, eikä se suomalaisista kaapelioperaattoreista poiketen laskuta loppukäyttäjiä vaan lähettäjäyrityksiä tarjoamastaan jakelukapasiteetista. **Verkkopalvelun tarjoaminen (tekninen välittäminen) ei ole tekijänoikeudellisesti relevanttia.** Digita Oy myy teknistä jakelupalvelua tv-yhtiöille ja teleyritys verkon teknistä ylläpitoa kiinteistöjen omistajille. Digita Oy on vuodesta 2020 alkaen myynyt myös maksu-tv-palveluita kuluttajille eli toiminut teleyritysten tapaan b-to-c liiketoiminnassa.

- Kopiosto väittää, että kotimaisten tv-kanavien edelleen lähettäminen mahdollistaa operaattoreille merkittävän tulovirran ja asiakaskannan, josta ne hyötyvät taloudellisesti ja jota ne voivat hyödyntää

liiketoiminnassaan monin eri tavoin. **Kopiosto sekoittaa sisältöliiketoiminnan ja verkkoliiketoiminnan keskenään.** Verkkopalveluiden lisäksi **niin teleoperaattorit kuin Digitakin harjoittavat maksullisten tv-kanavien myyntiä asiakkailleen, mistä teleoperaattorit ja Digita maksavat oikeudenhaltijoille korvaukset** joko tv-yhtiöiden tai tekijänoikeusjärjestöjen kautta juuri **sillä tavoin kuin verkkolähetysdirektiivi sekä satelliitti- ja kaapelidirektiivi edellyttävät**. Sisältöpalveluihin kuuluvat myös operaattoreiden tarjoamat tilausohjelma- ja verkkotallennuspalvelut. Ne ovat kuluttajille maksullisia, ja niistä myös maksetaan oikeudenhaltijoille korvaus, osittain vieläpä Kopioston kautta. Ne ovat sekä liiketoiminnallisesti että tekijänoikeudellisesti eri asia kuin vapaasti vastaanotettavien tv-kanavien jakelu. **Sisältöpalveluiden tarjoaminen ei tee teleyrityksen tai Digitan verkkoliiketoiminnasta tekijänoikeudellisesti merkityksellistä**.

- Kopioston mukaan kotimaiset tv-kanavat muodostavat operaattoreiden kaapelitelevisiotoiminnan perustan ja ilman kotimaisia televisiokanavia laajamittainen kaapelitelevisiotoiminta olisi Suomessa mahdotonta. Operaattoreiden kaapeliverkot kaksisuuntaistettiin samalla, kun analogiset verkot digitalisoitiin. Tämä on mahdollistanut jo noin 20 vuotta jatkuneen nopeiden laajakaistayhteyksien, kansankielellä nettiliittymien, tarjoamisen kaapeliverkoissa. **Operaattoreille laajakaistaliiketoiminta on merkittävämpi liiketoiminta-alue kuin pelkän teknisen kaapeliverkkoliittymän ja maksutelevisiopalveluiden tarjoaminen.** Kopiosto tarkoittanee kaapelitelevisiotoiminnalla kotimaisten tv-kanavien jakelua. Vapaasti vastaanotettavien kotimaisten tv-kanavien jakelu on osa operaattoreiden laajaa kaapeliverkkotoimintaa, johon kuuluvat kaapeliverkkoliittymät, taloyhtiölaajakaistat, laajakaistan lisänopeudet ja maksu-tv-palvelut. Kotimaisia tv-kanavia voi katsella kaapeliverkkoliittymän kautta ilmaiseksi. Näin tekee yli puolet suomalaisista, ja se on vain yksi osa kaapeliverkkotoimintakokonaisuutta. Kaapeliverkkoliittymien myyminen olisi mahdollista ilman kotimaisten tv-kanavien jakeluakin, koska **taloyhtiöille myydään nykyäänkin kaapeliverkkoliittymää nimenomaan nopean ja toimintavarman kiinteän taloyhtiölaajakaistan kärjellä.** Erillisiin tilauksiin perustuvien eri nopeuksisten laajakaistapalvelujen ja maksu-tv-palvelujen tilaamisen lisäksi huoneiston asukkaat voivat kaapeliverkon välityksellä katsoa vapaasti vastaanotettavia ilmaiskanavia aivan kuten antenniverkostakin.

PERUSMAKSUT

- Kopiosto väittää harhaanjohtavasti, että kaapelioperaattorit perivät tällä hetkellä kaapelitelevision perusmaksuina noin 130 miljoonaa euroa vuodessa ja että nämä tulot ovat kasvaneet merkittävästi viimeisten 20 vuoden aikana. Kopioston väite on tekijänoikeudellisen arvioinnin kannalta perusteeton, koska **korvauksia ei peritä tekijänoikeudella suojatun sisällön hyödyntämisestä**, vaan kaapelilaajakaistaliittymän ja edellä kerrottuun lainsäädäntöön perusten pelkän teknisen kaapelitelevisioliittymän tarjoamisesta. Kaapelitelevisioliittymä on viestintäverkkopalvelu, joka mahdollistaa tv-kanavien teknisen vastaanoton ja laajakaistaliittymien tilaamisen. Maksulliset sisältöpalvelut perustuvat erillisiin teleyrityksen ja loppukäyttäjän välisiin sopimuksiin. Vapaasti vastaanotettavat kanavat ovat tv-yhtiöiden, ei verkkoyritysten liiketoimintaa. Yleisradion kanavat rahoitetaan verovaroin, ja mainosrahoitteisista kanavista tv-yhtiöt saavat tulonsa mainosten myynnistä. Teleyritykset eivät saa tuloja näiden kanavien sisällöistä, veroista tai mainoksista.

- Tilastokeskuksen tiedot ja tulojen kasvaminen eivät pidä paikkaansa, ja asiasta odotetaan loppuvuodesta Tilastokeskukselta korjausta. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen mukaan sen arvioon maksutasosta ennen 2010-lukua. Todellisuudessa verkkopalvelun **perusmaksuista saatavat tulot ovat pienentyneet**, kun teleyritysten välinen kilpailu on vuoden 2010 jälkeen kiristynyt ja yksikköhinnat laskeneet merkittävästi.

SÄÄNTELY

- Kopiosto ilmoittaa, että toisin kuin kaapelioperaattorit, Digita tarvitsee toimintaansa toimiluvan, eikä voi Kopioston väitteen mukaan harjoittaa verkossaan liiketoimintaa kuluttajarajapinnassa, koska se on toimilupaehtojen mukaan kielletty. Kopioston väite on virheellinen. Valtioneuvoston päätös digitaalista maanpäällistä joukkoviestintäverkkoa koskevien verkkotoimilupien muuttamisesta (LVM/1154/07/2017, annettu 7.9.2017) sisältää Kopioston ilmoittaman kiellon ainoastaan kanavanippu E:n osalta, mutta **kanavanippua A ja F koskevissa ehdoissa vastaavaa kieltoa ei ole**. Näin ollen Digita Oy osti vuonna 2019 DNA Oyj:ltä sen antennitelevisioverkon liiketoiminnan ja **Digita ryhtyi** sen myötä **vuoden 2020 alusta tarjoamaan** teleyritysten tapaan antenniverkossaan **maksullisia televisiopalveluita suoraan loppukäyttäjille**[3]. DNA Oyj toimi vuodet 2013–2019 Digita Oy:n kilpailijana tarjoamalla sekä DNA:n rakentamassa ja omistamassa omassa antenniverkossaan että Digitalta vuokraamassaan antenniverkossa tv-palveluita tv-yhtiöille ja loppukäyttäjille. **Sillä, tarvitaanko verkkoon toimilupaa vai ei, ei ole tekijänoikeudellista merkitystä.** Antenniverkossa toimimiseen tarvitaan toimilupa vain sen takia, että toimintaan tarvittavat taajuudet ovat rajallisia, ja valtio omistaa taajuudet.

VII. Säädösympäristö: kansainväliset sopimukset, direktiivit ja tekijänoikeuslaki

- Kopioston väite siitä, että Bernin yleissopimus tai EU-direktiivit määrittelisivät tv-kanavien lähettämisen kaapelitelevisioverkossa aina edelleenlähettämiseksi, on virheellinen. **Bernin yleissopimus ei sulje pois sitä, etteikö tv-kanavia voisi lähettää alkuperäisinä lähetyksinä myös kaapelitelevisioverkoissa. EU-direktiiveissä edelleenlähettämisen yksi tunnusmerkki on toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan tv-lähetyksen jakelu toisessa jäsenvaltiossa.**

- Kopiosto viittaa lausunnossaan harhaanjohtavasti yhteen EU-tuomioistuimen tapaukseen (EUT C-607/11 - ITV Broadcasting Ltd. ym.), joka koski tv-kanavien lähettämistä luvatta internet-verkossa. **Tapaus ei sovellu millään tavalla Suomessa tapahtuvaan kotimaisten tv-kanavien kaapelijakeluun, joka perustuu tv-yhtiöiden ja teleyritysten välisiin sopimuksiin.** Kyseisestä oikeustapauksesta ilmenee vain se, että jakelu sellaisella siirtotavalla, jolle ei ole suostumusta saatu, on katsottu edelleenlähettämiseksi.

- Kopioston väite siitä, että edelleenlähettäminen pyrittäisiin määrittelemään tekijänoikeuslaissa olemattomaksi, ei pidä paikkaansa. **Edelleenlähettämistä tapahtuu Suomessa kaiken aikaa sillä tavoin, että teleyritykset tarjoavat ulkomaisten tv-kanavien samanaikaista ja muuttumatonta edelleenlähettämistä asiakkailleen Suomessa.** Operaattorit hankkivat näiden kanavien välittämiseen oikeudet pääsääntöisesti suoraan ulkomaisilta tv-yhtiöiltä, mutta siltä osin kuin se ei ole mahdollista, oikeudet hankitaan Kopiostolta ja Teostolta, ja niistä maksetaan sovittu korvaus. Toisin kuin kotimaisten vapaasti vastaanotettavien kanavien osalta, useita ulkomaisia tv-kanavia jaetaan niiden alkuperäisen jakelualueen ulkopuolella suomalaiselle yleisölle.

- On myös mahdollista, että jokin kotimainen tv-yhtiö ei halua hankkia oikeuksia kanavansa jakeluun jollakin maantieteellisellä alueella Suomessa tai jollakin tietyllä teknologialla, mutta antaa oman signaalioikeutensa teleyritykselle, jonka tulee sen jälkeen hankkia oikeudet ko. tv-kanavan edelleenlähettämiseen muilta oikeudenhaltijoilta. Käytännössä silloin oikeudet olisi mahdollista hankkia tekijänoikeusjärjestöjen kautta.

[3] https://www.digita.fi/antennitv/maksu-tv/